

**ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ
ΝΗΠΙΩΝ
12-24 ΜΗΝΩΝ**

**ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΙΔΙΟΥ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1

Αναπτυξιακές δεξιότητες

2

Σημεία ανησυχίας και προσοχής

3

Συναισθηματική ανάπτυξη

4

Παιχνίδι

5

Όρια και υποστήριξη οικογένειας

5

Ειδικά θέματα

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Αδρή κινητικότητα

- Περπατάει μόνο του
- Μπορεί να ανεβαίνει σκαλοπάτια με υποστήριξη
- Έρποντας κατεβαίνει σκαλοπάτια
- Αρχίζει να τρέχει
- Σέρνει παιχνίδια όταν περπατάει
- Κάθεται μόνο του σε μικρό καρεκλάκι
- Πετάει μπάλα ενώ είναι όρθιο

Λεπτή κινητικότητα

- Φτιάχνει πύργο με 3-4 κύβους
- Φτιάχνει «τρενάκι» με κύβους
- Παλαμιαία σύλληψη μολυβιού
- Αρχίζει να μιμείται γραμμές
- Κυκλικό μουτζούρωμα
- Τρώει μόνο του με κουτάλι
- Πίνει από κύπελλο

Λόγος

- Φωνοποιεί και χειρονομεί ταυτόχρονα.
- Λέει περίπου 5 λέξεις με νόημα και μετά τους 18 μήνες ακόμα περισσότερες
- Κατανοεί τουλάχιστον 50 λέξεις
- Χρησιμοποιεί το δείκτη του για να δείξει κάτι που θέλει
- Ξέρει ήχους ζώων
- Λέει ή γνέφει “όχι”
- Εκτελεί απλές εντολές και προοδευτικά πιο σύνθετες
- Δείχνει οικεία του πρόσωπα όταν του ονοματίζονται
- Αναγνωρίζει αντικείμενα σε εικόνες
- Θυμάται λέξεις από παραμύθια ή από τραγούδια

Γνωστικές δεξιότητες

- Γνωρίζει τη χρήση καθημερινών απλών αντικειμένων π.χ. τηλέφωνο, βούρτσα, κουτάλι
- Δείχνει για να τραβήξει την προσοχή των άλλων
- Μπορεί να δείχνει μέρη του σώματός του
- Ακολουθεί απλές εντολές χωρίς υπόδειξη με χειρονομίες, π.χ. φέρε τα παπούτσια
- Δείχνει ενδιαφέρον σε κούκλες ή λούτρινα αρκουδάκια, προσποιούμενο ότι τα αγκαλιάζει ή τα ταΐζει
- Αναγνωρίζει τη μελωδία αγαπημένων τραγουδιών και προσπαθεί να τα αναπαράγει

Κοινωνικο- συναισθηματική ανάπτυξη

- Δείχνει αγάπη σε οικεία του πρόσωπα όπως οι γονείς
- Δείχνει με το δείκτη του στους άλλους κάτι που του προκαλεί ενδιαφέρον (πρωτο-δηλωτικό δείξιμο).
- Φέρνει αντικείμενα ή παιχνίδια στον γονέα για να τα επιδείξει ή να μοιραστεί την εμπειρία μαζί του
- Του αρέσει να δίνει πράγματα στους άλλους ενώ παίζει
- Μπορεί να φοβάται τους ξένους.
- Μπορεί να προσκολλάται στον γονέα όταν αντιμετωπίζει νέες καταστάσεις.

Κοινωνικο- συναισθηματική ανάπτυξη

- Εξερευνά μόνο του, αλλά με τον γονέα σε μικρή απόσταση για επιβεβαίωση.
- Μπορεί να έχει εκρήξεις θυμου
- Ξεκινάει να δείχνει ντροπή, π.χ. όταν κάνει λάθος και αρχίζει να αισθάνεται κτητικότητα.
- Παίζει απλό συμβολικό παιχνίδι, π.χ. παριστάνει ότι μιλάει στο τηλέφωνο, ότι οδηγεί αυτοκίνητο, ότι σκουπίζει, ξεσκονίζει, κ.α

ΣΗΜΕΙΑ

ΑΝΗΣΥΧΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΟΧΗΣ

- Καθυστερημένο βάδισμα
- Καθυστέρηση εκφραστικού λόγου π.χ. καμία λέξη μετά τους 18 μήνες
- Καθυστέρηση κατανόησης απλών εντολών
- Απουσία εξωλεκτικής επικοινωνίας
- Απουσία πρωτοδηλωτικού δείξιματος
- Απουσία μίμησης
- Δυσκολία ανταπόκρισης σε κοινωνικές ρουτίνες
- Μη ανάπτυξη συμβολικού παιχνιδιού

ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

CHAT

M-CHAT

FOLLOW UP
INTERVIEW

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ –Α'

1.

Ασφάλεια (επικίνδυνα σημεία στο σπίτι, φάρμακα, καθαριστικά, καπνός, προστασία από πτώσεις).

2.

Όρια - συνέπεια, επαναληψιμότητα, υπενθύμιση με λίγα και σαφή λόγια, πρότυπα συμπεριφοράς –γονείς.

3.

Σύντομη επίπληξη, όχι παρατεταμένη τιμωρία.

4.

Όχι συναισθηματική ή σωματική τιμωρία.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ –Β΄

1.

Σεβασμός στο πρόγραμμα και τις συνήθειες του παιδιού.

2.

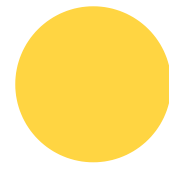
Σχέσεις με τα αδέρφια: ισοτιμία, ισονομία, δικαιοσύνη!!

.

3.

Διαχείριση θυμού : απομάκρυνση από επικίνδυνα σημεία, εκτόνωση, επαναπροσέγγιση.

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 12-24 ΜΗΝΩΝ

- Αμφιθυμία
- Αυτονομία / προσκόλληση
- Άγχος αποχωρισμού
- Εγωκεντρικότητα
- Μεταβατικά αντικείμενα

ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

12 -15 μηνών

**Λειτουργικό παιχνίδι &
παιχνίδι μίμησης**

- Ενσφηνώματα,
  - Δοχεία διαφορετικών μεγεθών
  - Πυραμίδα
  - Κρίκοι
  - Μπάλες
  - Αυτοκίνητα,
  - Άμμος
  - Νερό (υπό επίβλεψη)
-

ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

16-18 μηνών

Πρώιμο συμβολικό παιχνίδι

- Φιγούρες και μικρά καθημερινά αντικείμενα,
- Φτυαράκια - τσουγκράνες

18+ μηνών

Συμβολικό παιχνίδι

- Παραπάνω υλικά
- Χαρτί, κραγιόνια, χοντροί μαρκαδόροι.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΗΣ

ΣΥΜΒΟΛΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΚΟΙΝΟΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Πρώιμα διαγνωστικά σημεία
αυτισμού

1.

Μη ανταπόκριση σε κοινωνική αλληλεπίδραση.

2.

Μη ανταπόκριση στο όνομα.

3.

Απουσία βαβίσματος.

4.

Απουσία πρωτοδηλωτικού δείξιματος (ισχυρός προγνωστικός δείκτης).

5.

Μειωμένη βλεμματική επαφή.

6.

Δεν κατανοεί και δεν εκτελεί εντολές.

7.

Δεν μοιράζεται το ενδιαφέρον του για αντικείμενα/ γεγονότα (απουσία τρυαδικότητας στην επικοινωνία)- μειωμένη συνδυασμένη προσοχή.

8.

Απουσία συμβολικού παιχνιδιού.

9.

Καθυστερημένη ανάπτυξη λόγου, ηχολαλία, μειωμένη προσωδία, γλωσσική παλινδρόμηση.

10.

Εμμονές.

11.

Στερεοτυπίες.

12.

Αισθητηριακές παρεκκλίσεις

- Έντονο ενδιαφέρον/ επιζητούν την επανάληψη των ερεθισμάτων

π.χ. κοίταγμα αντικειμένων που αντανακλούν, τρίβουν επιφάνειες, παρακολουθούν αντικείμενα που περιστρέφονται.

- Αποστροφή

π.χ. απτική αμυντικότητα (αποφεύγουν άγγιγμα, υφές τροφών, περπατούν στις μύτες των ποδιών)

.

ADOS -2

TODDLER MODULE

(12-30 MOS)

- 1a. Free Play
- 1b. Free Play -Ball
- 2. Blocking toy play
- 3. Response to Name
- 4a. Bubble Play
- 4b. Bubble Play-Teasing Toy Play
- 5a. Anticipation of a Routine with objects
- 5b. Anticipation of a Routine with objects-Unable Toy Play
- 6. Anticipation of a Social Routine
- 7. Response to Joint Attention
- 8. Responsive Social Smile
- 9a. Bathtime
- 9b. Bathtime – Ignore
- 10. Functional Symbolic Imitation
- 11. Snack

Τηλ. κέντρο: 210 72 14 903

Ν.Ηράκλειο: 210 2851126

Κινητό: 6942 67 62 65

info@drsofianou.gr

www.drsofianou.gr

**ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ
ΜΑΖΙ ΜΟΥ**